

Raadighed end hidtil. I det store og hele betyder dette Cirkulære et Fremskridt for Aftenskolen paa Landet. Men ganske anderledes stiller det sig i Byerne. Det forlanges nemlig i Cirkulæret, at man skal have optaget et af Fagene Dansk og Regning paa Undervisningsplanen, og det forlanges, at samtlige Elever paa Skolen har benyttet mindst $\frac{1}{3}$ af Timerne til Undervisning i et af disse to Fag. Det er her, det urimelige kommer. Det har vist sig i Købstædernes Aftenskoler, hvor man f. Eks. har taget Sykursus op, at de altid har vundet overordentlig stor Tilslutning, og det tjener til Ære og Ros for de danske Arbejderkvinder, som møder i Aftenskolerne, at de har Lyst til at lære noget, som har Betydning for Hjemmets Opretholdelse, Lyst til at uddanne sig paa alle de Omraader, hvor de nu er i Stand til det, og hvor det har praktisk Betydning for dem, men det vilde være ganske urimeligt at forlange, at en jævn Arbejderkone, som møder til Syundervisning to Gange om Ugen, ogsaa skal deltage enten i Dansk eller Regning. Ikke at Dansk og Regning jo godt kan have Betydning for hende, det kan det udmærket, men hun har jo ogsaa andre Ting at passe, hun har sit Hjem at passe, og det gaar naturligvis foran en eventuel videre Uddannelse i Dansk og Regning. Derfor er det en Urimelighed, naar Cirkulæret forlanger, at hver Elev ved Siden af de øvrige Fag, som Skolen dyrker, ogsaa skal deltage i den tvungne Dansk- eller Regneundervisning. Thi det, det gælder om, er jo at gøre Aftenskolen til et Redskab for det levende Liv og ikke for de døde Bogstaver, som findes i de ministerielle Cirkulærer. Det, det gælder om, er, at Aftenskolerne bliver til et Sted, hvor jævne Folk i Byerne og paa Landet kan samles, hvor de kan faa videre Uddannelse netop paa de Omraader, som interesserer dem, og selv om Dansk og Regning naturligvis bør være Hovedfag, er det givet, at ogsaa en Række andre Fag som Bogføring, Sprog, Kemi, Fysik, Samfundslære, Havebrug og mange andre Ting har praktisk Betydning for de enkelte. Det er det, de har Lyst til at lære, og paa disse Omraader vil det derfor være naturligt at foretage en Ændring af det bestaaende Cirkulære for Aftenskoler.

Jeg ser i „Statstidende“ i Dag, at Undervisningsministeren har meddelt Amternes Skoleraad, at uden Hensyn til, om disse Bestemmelser om Dansk og Regning i Forhold til den øvrige Undervisning bliver opfyldt eller ej, vil Staten for sit

Vedkommende udbetale Bidrag, og dette er en Erkendelse af, at disse Regler ikke er heldige. For øvrigt skal det siges til Administrationens Ros, at den ogsaa forrige Vinter har udbetalt sit Tilskud til Aftenskolerne, selv om Bestemmelserne ikke var opfyldt, og selv om Amterne havde nægtet at udbetale deres Tilskud. Men selv om man nu fra Statens Side godt vil betale, selv om Cirkulærets Bestemmelser ikke opfyldes, er Aftenskolerne jo svagt stillede, idet det kun er Halvdelen af Bidraget, som betales af Staten, medens den øvrige Halvdel betales af Amternes Skolefonds, og det vilde derfor være rimeligt, at man ogsaa paalagde Amterne at betale deres Bidrag.

For øvrigt er der den Ejendommelighed ved det bestaaende Aftenskolecirkulære, at det gælder for hele Landet med Undtagelse af Aalborg Amt. Det plejer jo ellers at være saaledes, at hvis der bliver gjort Undtagelser fra almen dansk Lovgivning, gælder det Færøerne; i Aftenskolecirkulæret har Aalborg Amt faaet den samme Undtagelsesstilling, som Færøerne i Almindelighed har. Jeg kender ikke Begrundelsen for, at Aftenskolecirkulæret ikke skal gælde for Aalborg Amt, men at det gamle Cirkulære skal være raadende der, og jeg kunde ønske den højtærede Undervisningsministers Oplysning om, hvad der begrunder, at Aftenskolerne i Aalborg Amt skal stilles paa anden Fod end de øvrige.

Jeg skal slutte disse Bemærkninger om Aftenskolerne med at sige, at jeg tror, det vilde støtte Udviklingen af Aftenskolerne, hvis der ogsaa for deres Vedkommende nedattes et Skoleraad, som kunde tage sig af Skolernes hele Undervisningsform. Der er Skoleraad for de tekniske Skoler og for andre Skoler, og jeg tror, at hvis et saadant Skoleraad kom til at bestaa af Folk, som havde med det praktiske Arbejde at gøre, vilde man netop kunne lempe Cirkulærerne efter Undervisningen eller Undervisningen efter Cirkulærerne paa en saadan Maade, at det kunde komme til at tjene Aftenskolerne til Bedste.

Medens jeg er ved Aftenskolerne, vil jeg gerne yderligere føje nogle Bemærkninger til om Skolelokalerne. Forholdet er jo det, at det almindelige, frivillige folkeopdragende Arbejde er meget vanskeligt stillet med Hensyn til Lokaler. Det er næsten umuligt for Studiekredsene, for de oplysende Møder og for de alvorlige Sammenkomster indenfor Ungdomsforeningerne og indenfor de voksnes Kreds at faa Lokaler, medmindre de gaar til Værtshuse, og et Værtshus er